

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
голова Приймальної комісії

_____ І.Є.Цепенда
„ 17 ” лютого 2020 р.

ПРОГРАМА
вступного випробування з

Загальні основи педагогіки
(назва конкурсного предмета)

для зарахування на навчання за ступенем доктора філософії за спеціальністю

01 – Освіта, 011 – Освітні, педагогічні науки
(шифр, спеціальність)

на основі освітньо-кваліфікаційного рівня/ступеня спеціаліста/магістра
(для не суміжних спеціальностей)
при прийомі на навчання у 2020 році

Розглянуто та схвалено
на засіданні Приймальної комісії
ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”
Протокол № 1 від „ 17 ” лютого 2020 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою вступного випробування з курсу «Загальні основи педагогіки» є перевірка знань і відбір вступників для зарахування на навчання за ступенем доктора філософії за спеціальністю 011 –Освітні, педагогічні науки при прийомі на навчання на основі освітньо-кваліфікаційного рівня/ступеня спеціаліста/магістрадо ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» у 2018 році.

Програма містить основні питання «Загальні основи педагогіки»та перелік рекомендованої літератури.

Наведений перелік питань, які виносяться на вступне випробування дасть можливість вступнику систематизувати свої знання та допоможе зорієнтуватися, на які питання треба звернути увагу при підготовці до вступного випробування.

Перелік рекомендованої літератури сприятиме у пошуку і підборі джерел підготовки для вступного випробування.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ

1. Предмет і завдання педагогіки. Її взаємозв'язок з іншими науками.
2. Основні категорії педагогіки, їх коротка характеристика.
3. Характеристика структури і галузей педагогічної науки.
4. Характеристика методів науково-педагогічного дослідження.
5. Характеристика основних понять теми "Розвиток, виховання і формування особистості".
6. Основні закономірності розвитку дитини.
7. Соціальна сутність особистості. Основні чинники її формування.
8. Роль спадковості і середовища в формуванні особистості.
9. Поняття про формування особистості. Роль виховання в цьому процесі.
10. Фактори, що впливають на розвиток і формування особистості.
11. Вікова періодизація дітей та юнацтва в педагогіці.

2. ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ

1. Виховання як процес цілеспрямованого формування особистості. Мета виховання.
2. Система виховної роботи в школі, її орієнтовний зміст.
3. Закономірності виховання, їх коротка характеристика.
4. Принципи виховання. Їх коротка характеристика.
5. Характеристика принципів виховання учнівської молоді (трьох за вибором студента).
6. Поняття про методи виховання, різноманітні підходи до їх класифікації.
7. Методи формування свідомості особистості, їх характеристика.
8. Методи організації діяльності і формування досвіду громадської поведінки, їх характеристика.
9. Методи стимулювання діяльності і поведінки, їх характеристика.
10. Форми виховання і їх класифікація. Структура КТС.
11. Проблема колективу з праць А.Макаренка та В.Сухомлинського. Ознаки колективу, його структура.
12. Динаміка і стадії розвитку колективу. Шляхи розвитку колективу (система перспективних ліній, традиції колективу тощо).
13. Поняття про науковий світогляд, його основні риси, шляхи формування.
14. Розумове виховання. Його завдання і зміст. Знання, уміння і навички – основа розумового виховання.
15. Етика як основа морального виховання особистості. Завдання, зміст і форми морального виховання в школі.
16. Роль статевого виховання в моральному становленні особистості.
17. Система трудового виховання в школі. Основні види трудової діяльності учнів. Профорієнтація в школі, її характеристика.
18. Економічне виховання учнів, його роль у підготовці школярів до трудової діяльності. Форми економічного виховання в школі.
19. Естетика як основа естетичного виховання в школі. Його джерела і завдання. Позакласна робота з естетичного виховання.
20. Зміст і форми фізичного виховання учнів.
21. Завдання, зміст і форми правового виховання школярів.
22. Завдання, зміст і форми екологічного виховання учнівської молоді.

23. Класний керівник — організатор виховної роботи в класі, його основні функції та завдання. Планування й облік виховної діяльності класного керівника.
24. Зміст, методи, прийоми та форми позакласної виховної роботи з учнями.
25. Зміст і форми позашкільної виховної роботи з учнями.
26. Спільна виховна робота школи, сім'ї та громадськості в світлі останніх документів про школу.

3. ДИДАКТИКА

1. Цілісний педагогічний процес, його основні компоненти.
2. Поняття про дидактику та її основні категорії.
3. Поняття про процес навчання, його двобічний характер.
4. Характеристика структури процесу засвоєння знань.
5. Види навчання, їх характеристика.
6. Закономірності навчання, та їх характеристика.
7. Зміст освіти в українській національній школі.
8. Характеристика навчальних планів, програм, підручників (з фаху).
9. Загальна, професійна та фахова освіта.
10. Поняття про принципи навчання. Характеристика трьох з них (за вибором студента).
11. Науковість, свідомість й активність учнів у навчанні, наочність як важливі принципи навчання.
12. Поняття про методи навчання та їх класифікації.
13. Методи організації та проведення навчально-пізнавальної діяльності.
14. Методи стимулювання навчально-пізнавальної діяльності.
15. Методи контролю і самоконтролю в навчанні, їх характеристика.
16. Поняття про форми організації навчання, їх класифікації.
17. Класно-урочна система Я. А. Коменського.
18. Типологія і структура уроків. Характеристика типів уроків (комплексний, контрольний, проблемний, подача нового матеріалу тощо).
19. Урок як основна форма організації навчального процесу. Тематичне і поурочне планування уроків.
20. Аналіз уроків.
21. Лекції, семінари і практикуми як організаційні форми навчання.
22. Гуртки, факультативи й екскурсії як організаційні форми навчання.
23. Індивідуальні і групові консультації як форми розвитку учнівських навчальних можливостей, попередження неуспішності.
24. Оцінка й облік результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів.
25. Домашня робота учнів, її норми. Подолання неуспішності в школі.

4. ШКОЛОЗНАВСТВО

1. Принципи управління і керівництва школою.
2. Органи освіти, їх функції в управлінні школами.
3. Керівництво навчально-виховною роботою школи.
4. Педагогічна рада школи, зміст і організація її роботи.
5. Методична робота в школі, її роль у зростанні педагогічної майстерності вчителів.
6. Поняття про педагогічний досвід. Його вивчення, узагальнення та поширення.
7. Планування роботи школи. Види планів у школі.

5. ПРОБЛЕМИ ВИХОВАННЯ В ІСТОРІЇ ПЕДАГОГІКИ

1. Предмет, завдання, зміст курсу “Історія педагогіки” як науки і навчальної дисципліни.
2. Афінська система виховання.
3. Спартанська система виховання.
4. Я.А Коменський – основоположник педагогіки нового часу.
5. Розвиток виховання школи в країнах Західної Європи в другій половині XX ст.
6. Зміст, методика виховного процесу в школах Київської Русі.
7. Виховання і школа на українських землях у другій половині XIII – XVI ст.
8. Школи в Запорізькій Січі: Особливості функціонування, мета, завдання, зміст навчання й виховання.
9. Ідея природовідповідності та народності виховання в педагогічній спадщині Г.Сковороди.
10. Ідея народності виховання як основа педагогічної концепції К.Д.Ушинського /“Про народність у громадському вихованні”/.
11. Виховна діяльність українських молодіжних товариств у Галичині наприкінці XIX – поч. XX ст.
12. Роль професійних учительських товариств у розвитку національного виховання в краї на початку XX ст.
13. Внесок духовенства у розвиток національного виховання в Галичині.
14. Сутність концепції національного виховання С.Ф.Русової.
15. Виховний ідеал Г Ващенко та його принципи /“Виховний ідеал”/.
16. Сутність і основні положення національної освітньо-виховної системи Г.Ващенко.
17. Ідея національного виховання в українській думці міжвоєнної доби.
18. Значення Першого українського педагогічного конгресу для розвитку теорії національного виховання.
19. Народна педагогіка про трудове виховання.
20. Народна педагогіка про моральне виховання.
21. Народна педагогіка про сімейне виховання.
22. Особливості та проблеми становлення і розвитку національної системи виховання в незалежній Україні.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Антологія педагогічної думки Східної Галичини та українського зарубіжжя XX століття: *навч. посіб.* / [Т.К.Завгородня, З.І.Нагачевська, Н.М.Салига та ін.]. Івано-Франківськ: Видавництво "Плай", 2008. 480 с.
2. Артемова Л.В. Історія педагогіки України. Київ, 2006.
3. Бех І.Д. Виховання особистості (в 2 т.). Київ, 2003. Т.3. Київ, 2007.
4. Веретенко Г.Г. Загальна педагогіка. *Навч. посіб.* Київ: «Професіонал», 2004. 128с.
5. Вишневський О. Теоретичні основи національного виховання (В 2 т.) Дрогобич: «Коло», 2005.
6. Волкова Н.П. Педагогіка: *посібник для студентів вищих навчальних закладів.* Київ, Видавничий центр «Академія», 2001.
7. Державні стандарти базової і повної середньої освіти Освіта України, 2004. №1-2.
8. Джус О.В. Творча спадщина Софії Русової періоду еміграції. Івано-Франківськ, 2002.
9. Дроб'язко П. Українська національна школа: витоки і сучасність. Київ, 1997.
10. Жерносек І.П. Науково-методична робота в навчальних закладах системи загальної середньої освіти. *Монографія.* Київ: 2000.
11. Завгородня Т.К. Науковий доробок українських галицьких педагогів у галузі дидактики. *Хрестоматія.* Івано-Франківськ, 2002.
12. Завгородня Т.К. Теорія і практика навчання в Галичині (1919-1939 рр.). *Монографія.* Івано-Франківськ, 2007.
13. Закон України «Про загальну середню освіту. Державне управління освітою в Україні: тенденції і законодавство. Київ, 2005.
14. Закон України «Про освіту». Державне управління освітою в Україні: тенденції і законодавство. Київ, 2005.
15. Закон України «Про позашкільну освіту». Державне управління освітою в Україні: тенденції і законодавство. Київ, 2005.
16. Закон України про освіту. *Голос України.* 1996. 25 квітня.
17. Зверєва І. Д., Коваль Л. Г., Фролов П. Д. Діагностика моральної вихованості школярів. Київ, 1995.
18. Іваничук Р. та ін. Нарис історії "Просвіти". Львів, 1993.
19. Історія педагогіки / За ред.М.Гриценка. Київ, 1974.
20. Історія української педагогіки/ за ред.М.Г.Стельмаховича. Київ, 1999.
21. Калініченко Н.А. Трудова підготовка учнів сільської школи в Україні (друга пол. XIX - XX ст.). *Монографія.* Кіровоград, 2007.
22. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання. *Навч. посіб.* Київ: Вища шк., 1997.
23. Касьяненко М.Д. Педагогіка співробітництва. Київ, 1993.
24. Класний керівник у сучасній школі. Київ, 1996.
25. Кондрашова Л.В., Пермяков О.А., Зеленкова Н.І., Лавретина Г.Ю. Педагогіка в запитаннях і відповідях: *Навч. посіб.* Київ: Знання, 2006. 252с.
26. Конституція України. Державне управління освітою в Україні: тенденції і законодавство. Київ, 2005.
27. Концепція виховання дітей та молоді у національній системі освіти. *Інформаційний збірник наказів МО України.* 1996. №13.
28. Концепція загальної середньої освіти (12-школа). *Педагогічна газета.* 2002. №1.
29. Концепція національного виховання. *Рідна школа.* 1995. №6.
30. Кравець В. Зарубіжної школа і педагогіка XX століття. Тернопіль, 1998.
31. Кравець В. Історія класичної зарубіжної педагогіки та шкільництва. Тернопіль, 1996.
32. Кравець В. Історія української школи і педагогіки. Тернопіль, 1994.
33. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти. *Освіта України.* 2001. № 6. 7 лютого.
34. Кузь В.Г., Руденко Ю.Д. Основи національного виховання. Умань, 1993.

35. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка: *Підручник*. Київ:Знання-Прес, 2003.
36. Левківський М.В. Історія педагогіки. Київ, 2003.
37. Левківський М.В. Історія педагогіки. *Навчальний посібник*. Харків: ОВС, 2002.
38. Любар О. О., Стельмахович М. Г., Федоренко Д. Історія української педагогіки. Київ, 1999. 355 с.
39. Любар О., Стельмахович М., Федоренко Д. Історія української школи і педагогіки. Київ, 2003.
40. Мазоха С., Опанасенко Н.І. Педагогіка: *Навч.посіб.* Київ, 2005. 232с.
41. Маловідомі першоджерела української педагогіки (друга половина XIX-XX ст.)/ Упоряд.: Березовська Л. Київ, 2003.
42. Марушкевич А.А., Постовий В.Г., Алексеєнко Т.Ф. Родинна педагогіка: *Навч.-метод. посіб.* Київ, 2002.
43. Медвідь Л. Історія національної освіти і педагогічної думки в Україні. Київ, 2003.
44. Мірочник М.І. Класний керівник: пріоритетні напрями роботи.*Рідна школа*. 1991. №8.
45. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. *Навч.посіб.* 3-є видання, доповнене. Київ,2001.
46. Нариси історії українського шкільництва /За ред.О.Сухомлинської. Київ, 1996.
47. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті. Державне управління освітою в Україні: тенденції і законодавство. Київ, 2005.
48. Нісімчук А.С. Педагогіка: *Підручник*. Київ: Атіка, 2007. 344с.
49. Оверкова І. Рольові ігри як технологія самовиховання. *Завуч*. 2001. №23-24.
50. Падалка О.С., Нісімчук А.М. та ін. Педагогічні технології: *Навчальний посібник для вузів*. Київ,1995.
51. Педагогіка: Хрестоматія / Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. (уклад.). Київ: Знання-Прес, 2003. 700с.
52. Педагогіка / За ред. М.Д.Ярмаченко. Київ, 1986.
53. Пенішкевич О Розвиток українського шкільництва на Буковині (XVIII – початок XX ст.). Чернівці, 2002.
54. Пискунов А.И. Хрестоматія по историизарубежнойпедагогики. Москва., 1981.
55. Практична педагогіка виховання: *Посібник з теорії та методики виховання* / За ред. Красовицького М.Ю. Івано-Франківськ, 2000.
56. Проців Л.З. Творча спадщина українських письменників 20-30-х років XX століття. Івано-Франківськ, 2005.
57. Розвиток народної освіти і педагогічної думки на Україні / За ред.М.Ярмаченка. Київ, 1991.
58. Сбруєва А.,Рисіна М. Історія педагогіки у схемах, картах, діаграмах. *Навч. посібник*. Суми, 2000.
59. Світ педагогіки Східної Галичини й українського зарубіжжя XX століття: ідеї, афоризми, висловлювання : *Навч.посіб.* / Укладачі Завгородня Т.К., професор; Прокопів Л.М., к.п.н, доцент; Стражнікова І.В., к.п.н., доцент. Івано-Франківськ: видавець Третяк І.Я., 2010. 212 с.
60. Сележан Й.Ю. Основи національного виховання Українознавство): *хрестоматія*. У 2 т. Чернівці: «Книги-XXI», 2005.
61. Семчишин М. Тисяча років української культури. Київ, 1993.
62. Стельмахович М. Українська родинна педагогіка. Київ, 1996.
63. Стельмахович М.Г. Теорія і практика українського національного виховання. Івано-Франківськ, 1996.
64. Стинська В.В. Система шкільництва в Галичині (кінець XIX - початок XX ст.). *Монографія*. Івано-Франківськ, 2007.
65. Стражнікова І.В. Педагогічні погляди та освітня діяльність Івanni Петрів.*Монографія*. Івано-Франківськ, 2007.
66. Струманський О.В. Народно-побутові уявлення українців про становлення і розвиток особистості.*Рідна школа*. 1994. №9.
67. Ступарик Б.М. Національна школа: витоки, становлення. Київ, 1998.

68. Субтельний О. Україна: історія/ Пер. з англ. Ю.Шевчука. Київ, 1992.
69. Сусак П.Д. Філософсько-педагогічний аналіз моральності шкільного колективу: теорія і сучасність. Івано-Франківськ, 2003 160с.
70. Сухомлинський В.О. Повне зібрання творів: У 5-ти т.
71. Теоретичні основи педагогіки / За ред. Вишневський О. Дрогобич: «Коло», 2001. 265с.
72. Фіцула М.М. Педагогіка. *Навч. посіб. для студентів вищих педагогічних закладів освіти.* Київ, Видавничий центр «Академія», 2001.
73. Щербань П. М. Навчально-педагогічні ігри. Київ, 2005.
74. Ягупов В.В. Педагогіка: *Навч. посіб.* Київ:Либідь, 2002.
75. Якса Н.В. Основи педагогічних знань: *Навч. посіб.* Київ: Знання, 2006 358с.
76. Янцур Г. З історії виникнення та розвитку народної освіти. Київ, 1998.

Інформаційні ресурси

pidruchniki.ws/pedagogika
readbookz.com/books
pedagogika.ucoz.ua
ukrknighta.org.ua
www.refine.org.ua
Studentam.net.ua
www.info-library.com.ua
pidruchniki.ws
pulib.if.ua
psi-help.com
myrefs.org.ua

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Порядок проведення та критерії оцінювання вступних випробувань регулюється Положенням про організацію вступних випробувань у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».